

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

The USAID DOBRE Program

....

Małopolska School of Public Administration Krakow University of Economics

Webinar is facilitated within the USAID's Program, "Decentralization Offering Better Results and Efficiency" (DOBRE), implemented by Global Communities.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

The USAID DOBRE: Objectives for 2022 - 2025

- DOBRE works closely with **60 consolidated communities (CCs)**;
- The technical assistance is designed help the CCs recover from the war and resume their development.
- The support includes strategic planning; financial management; service delivery; local economic development; crisis management; modern communications; civic engagement; and capacity building.
- DOBRE's partner CCs are in **ten oblasts of Ukraine**: Dnipropetrovsk; Chernihiv; Kharkiv; Zaporizhzhia; Kherson; Kirovohrad; Mykolayiv; Ternopil; Ivano-Frankivsk; and Chernivtsi.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Last slide of the presentation

This presentation is made possible by the generous support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The contents are the responsibility of Global Communities and do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government.

Тема:

Співпраця органів місцевого самоврядування з центральним урядом: досвід Польщі – позитивні та застережливі практики для органів місцевого самоврядування

Питання, що розглядаються:

- 1) Територіальна децентралізація публічної влади в Польщі
- 2) Фінансова децентралізація – форми та масштаби
- 3) Територіальний устрій Польщі
- 4) Джерела доходів місцевих органів влади
- 5) Сутність, принципи, правові засади та форми співпраці місцевих і регіональних органів влади з центральною владою
- 6) Організації місцевого самоврядування в Польщі
- 7) Приклади співпраці у сфері права власності в Польщі – переконливі позитивні практики

Територіальна децентралізація публічної влади в Польщі

- ✓ системна децентралізація,
- ✓ адміністративна децентралізація
- ✓ фінансова децентралізація

Форми та масштаби фінансової децентралізації

1. Фінансова децентралізація визначає ступінь автономії органів місцевого самоврядування
2. Фінансова децентралізація може відбуватися у формі:
  - ✓ децентралізації витрат
  - ✓ децентралізації доходів
  - ✓ децентралізації податкових повноважень

Територіальний устрій Польщі

- ✓ Територіальний поділ
- ✓ Устрій органів місцевого самоврядування

Територіальний поділ (основний; крім якого існує допоміжний та спеціальний)

- ✓ Воєводства (16)
- ✓ Повіти (314 + 66 міст зі статусом повіту)
- ✓ Гміни (громади) (2477 у 2022 році)

Устрій органів місцевого самоврядування

Щабель самоврядування	Законодавчий орган	Форма виборів	Виконавчий орган	Форма виборів
Воєводство	Сеймик	прямі	Маршал	опосередковані
Повіт	Рада	прямі	Староста	опосередковані
Гміна	Рада	прямі	Війт	прямі
			Бурмістр	
			Президент	

Місцеві органи центральної влади (не органи місцевого самоврядування)

Джерела доходів органів місцевого самоврядування [1]

- Власні доходи
  - Загальна дотація
  - Загальна субвенція
- доходи органів місцевого самоврядування

Основні статті власних доходів:

- 1) Частка надходжень від податку на доходи фізичних осіб (ПДФО)
  - ✓ гміна (громада) 39,34 %
  - ✓ повіт 10,25 %
  - ✓ воєводство 1.6 %
- 2) Частки в надходженнях від податку на прибуток підприємств (ППП)
  - ✓ гміна (громада) 6,71 %
  - ✓ повіт 1,4 %
  - ✓ воєводство 14.75 %
- 3) Місцеві податки (тільки гміни)
- 4) Дохід від власності
- 5) Інші джерела власних доходів

Джерела доходів органів місцевого самоврядування [2]

Загальна сума дотацій включає, зокрема:

- 1) Цільові дотації, реалізацію завдань державного управління, а також власних завдань ОМС (наприклад, інвестиції)
- 2) Дотації та виплати з бюджету європейських фондів

Загальна субвенція включає в себе, зокрема, такі компоненти:

- 3) Освітню субвенцію
- 4) Компенсаційну субвенцію (при нижчих податкових надходженнях на одного мешканця)
- 5) Балансуючу субвенцію для бідніших громад, яка є результатом механізму перерозподілу доходів між ґмінами (громадами)
- 6) Регіональну субвенцію

Сутність, принципи, правові засади та форми співробітництва місцевих і регіональних органів влади (ОМС) з центральними органами влади [1].

Суть такої співпраці

Принципи співпраці

- Принцип самостійності/автономії/ суб'єктності,
- Принцип субсидіарності
- Принцип партнерства
- Принцип передбачуваності та стабільності правил
- Принципи рівного ставлення

Сутність, принципи, правові засади та форми співробітництва місцевих і регіональних органів влади (ОМС) з центральними органами влади [2].

Правові засади співпраці між місцевими та центральними органами влади в Польщі

- 1) Конституція Республіки Польща
- 2) Закони про місцеве самоврядування
  - Закон від 8 березня 1990 року про самоврядування гміни (громади)
  - Закон від 5 червня 1998 року про повітове самоврядування
  - Закон від 5 червня 1998 року про воєводське самоврядування
- 3) Закон від 27 серпня 2009 року про публічні фінанси
- 4) Закон від 13 листопада 2003 року про доходи органів місцевого самоврядування
- 5) Закон від 6 травня 2005 року про спільну комісію з питань державного управління та місцевого самоврядування

Сутність, принципи, правові засади та **форми** співробітництва місцевих і регіональних органів влади (ОМС) з центральними органами влади **[3]**.

Форми співпраці

- 1) Участь представників органів місцевого самоврядування у процесі планування/проектування діяльності, що має вплив на функціонування органу місцевого самоврядування
  - а) повідомлення про заплановані дії
  - б) обговорення з представниками ОМС стратегічних документів, підготовлених органами державної влади
  - с) участь представників організацій у різних спільних групах, які діагностують потреби і проблеми та ініціюють нові проекти.
- 2) Співпраця під час виконання узгоджених завдань (у тому числі тих, що впливають з нормативно-правових актів, що мають вищу юридичну силу)
- 3) Делегування центральним урядом завдань місцевим органам влади

Спільна комісія уряду та місцевого самоврядування (KWRiST)

1) Структура комісії

- Сторона уряду
- Сторона органів місцевого самоврядування

2) Особлива роль Комісії у співпраці: *місьцеве самоврядування – центральний уряд*

3) Основні завдання Комісії відповідно до Закону

4) Допоміжний або консультативно-дорадчий орган уряду

Організації місцевого самоврядування в Польщі

Організації місцевого самоврядування в Польщі, що формують Комісію

- 1) Об'єднання польських метрополій
- 2) Об'єднання польських містечок
- 3) Спілка сільських гмін Республіки Польща
- 4) Спілка воєводств Республіки Польща
- 5) Спілка польських міст
- 6) Союз польських повітів
- 7) Національний альянс організацій місцевого самоврядування
- 8) Спілка польських органів місцевого самоврядування

Самостійність місцевого самоврядування в Польщі

Функціонуючи в системі децентралізованої влади, органи місцевого самоврядування отримали законодавчо визначені публічні завдання для виконання і разом з ними були наділені юридично захищеною самостійністю, що розуміється в багатогранному сенсі:

- 1) як самостійність у формуванні власної внутрішньої системи
- 2) як публічно-правова самостійність
- 3) як фінансова самостійність
- 4) як податкова самостійність
- 5) як майнова самостійність

Польський економічний лад та його наслідки для співпраці між органами місцевого саоврядування та центральними органами влади

- 1) Основне передумови польського економічного ладу
- 2) Польський економічний лад – приклад порушення принципів співпраці
  - Принципи фінансової самостійності
  - Принцип передбачуваності та стабільності правил
  - Принципи рівного ставлення

Заключні зауваження:

Сильні та слабкі сторони поточної співпраці між органами місцевого самоврядування та центральними органами влади в Польщі